

Rotterdam Festivals Meet-up 3 april 2025 – LantarenVenster

Verslag deelsessie Wet DBA en schijnzelfstandigheid – Inzicht in de regels rondom zzp'ers en freelancers

Sinds begin dit jaar is Belastingdienst strenger gaan handhaven op schijnzelfstandigheid, de wet DBA. Wat betekent dit voor organisaties en zelfstandigen in de sector? Dr. Dick Molenaar, werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en onderzoeker bij de vakgroep Fiscaal recht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, presenteerde op 3 april tijdens Meet up 2025 de stand van zaken en actuele regelgeving. Er is al veel over gezegd en geschreven, maar het werd, niet in de laatste plaats door de humor en heldere uiteenzetting van de spreker, een zeer informatieve en interactieve sessie.

Dr. Dick Molenaar start met te zeggen dat hij niet de illusie heeft alle oplossingen te kunnen geven maar hopelijk wel richting en handvatten. In het kort, hoe zijn we op dit punt aanbeland? Het arbeidsrecht is 150 jaar geleden ontstaan. Werknemers zijn door de invoer en regelgeving rondom de arbeidsovereenkomst beter beschermd en verzekerd. Om de werkgelegenheid te stimuleren werd (in de jaren 90) werken als zelfstandige aangemoedigd door de introductie van aantrekkelijke regelingen zoals de zelfstandigenaftrek. Daarbij werd, zonder controle daarop, geacht zelf te beoordelen of werk in opdracht (OO) of als arbeidsovereenkomst (AO) werd uitgevoerd. Daar komt dus nu een einde aan.

“werken als zelfstandige is niet langer een vanzelfsprekendheid” - Dick Molenaar

Foto's: Nikki Born

Zoals de meesten wel weten is 2025 een overgangsjaar. Maar wat betekent dat nou precies? Er is nog veel onduidelijkheid en onrust over. Laat je niet gek maken, zegt Molenaar, zo'n vaart loopt het niet; de staatssecretaris heeft een 'zachte landing' toegezegd. Er zijn geen extra controleurs, de focus ligt op risicosectoren (zoals zorg, bezorgdiensten, tuinbouw), naheffing is pas mogelijk vanaf 2025 (vrijwaring tot en met 2024) en bij controle volgt eerst een waarschuwing.

De verantwoordelijkheid van de keuze voor OO of AO ligt zowel bij opdrachtnemers als organisaties. De keuze en boordeling in de praktijk van het verschil van OO en AO gaat over het onderscheid maken tussen mensen die als zelfstandige werken en mensen die feitelijk onder gezag en voorwaarden van een opdrachtgever opereren. In dat laatste geval is er sprake van een dienstverband, wat juridische en fiscale verplichtingen met zich meebrengt, zoals loonbelasting en verzekeringen.

Waaraan wordt een opdracht dan wel arbeidsovereenkomst getoetst? *)

1. Aard en duur van de werkzaamheden
2. Wijze waarop werkzaamheden en werktijden worden bepaald
3. Inbedding van de werk en de persoon in de bedrijfsvoering
4. Verlichting het werk persoonlijk uit te voeren
5. Wijze waarop de contractuele verplichting van partijen tot stand is gekomen
6. Wijze waarop de beloning wordt bepaald en de wijze van uitbetaling
7. Hoogte van de beloning
8. Loopt degene die de werkzaamheden verricht commercieel risico
9. Ondernemerschap van degene die de werkzaamheden verricht

**) uitspraak van de Hoge Raad in 2023*

Aanvullend daarop is er een uitspraak geweest onlangs, het zogenaamde Uber arrest, die punten 8 en 9 over het deel ondernemerschap extra gewicht geven. Een interessante factor die meer ruimte biedt.

"Holistisch benaderen is het credo"

Alle 9 punten wegen mee. Holistisch benaderen is dan ook het devies. Niet alle losse punten zijn even helder, zoals de definitie van kort of lang (punt 1). En wat als je nou zelf liever zzp wil blijven? Of hoe raak je de vaste zzp-ers die niet in dienst willen niet kwijt als organisatie? Alles dien je te toetsen (holistisch!) aan die 9 punten. Op de vraag hoe het zit met die bekende zzp regel van minimaal drie opdrachtgevers heeft Molenaar heel duidelijk en voor velen wellicht verrassend antwoord; dat is dus nooit formeel een regel geweest en daarop is ook nooit gehandhaafd.

Stel, je krijgt een naheffing als organisatie, wat dan? Om te beginnen, let op, laat de belasting niet bruter met een eindheffing (130% van het nettoloon). Dat hoef je niet te accepteren, aldus Molenaar. Vraag direct om een individuele heffing. Loonbelasting wordt namelijk verhaald op de werknemer/ zzp-er, als die is afgedragen is daarop geen naheffing mogelijk. Premies mogen niet worden verhaald, dat zijn werkgeverslasten, behalve de ZVW premie want die betaalt de zzp-er zelf. Conclusie: een naheffing betreft WW en WAO premie en dat is ca 10-15%.

Wat staat er nog te gebeuren? De wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties (VBAR) is in de maak. De invoering zal pas in 2027 zijn. Aan de beroepskostenaftrek wordt vooralsnog niet getornd maar andere belastingvoordelen voor ZZP-ers gaan verder omlaag en er wordt een verplichte AOV van 6,5% voorbereid voor zelfstandigen, naar verwachting met ingang van 2027.

Tot slot. Werk met goedgekeurde modelovereenkomsten. Als je de grenzen opzoekt, bedenk dan of bij controle de Belastingdienst er ook zo naar kan en gaat kijken. Verdiep je goed in de factor ondernemerschap (punten 8 en 9) die meer ruimte biedt. Zorg voor goede documentatie, duidelijke taakomschrijvingen en overlegmomenten om misverstanden of onbedoelde overtredingen te voorkomen.

Tips en aanbevelingen

- Werken als zelfstandige is geen vanzelfsprekendheid meer
- Zorg voor duidelijke taakomschrijvingen en overeenkomsten
- Heb regelmatig afstemming met ingehuurde krachten
- Laat je niet gek maken
- Kans op controle is er wel, maar is klein in de cultuur- en eventensector op korte termijn

Samenvatting in punten

Onderwerp: Bespreking Wet DBA en schijnzelfstandigheid

Door: Dr. Dick Molenaar

Dick Molenaar werkt bij All Arts Belastingadviseurs en is als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, vakgroep Fiscaal recht. Hij legt zich toe op de belastingregels voor artiesten, podia, festivals, kunst, cultuur, sporters en media, zowel in Nederland als daarbuiten. Daarbij probeert hij niet alleen zijn cliënten zo goed mogelijk te helpen, maar ook de regels verbeterd te krijgen.

Inhoud van deze sessie

- Handhaving wet DBA en nieuwe wet VBAR
- Verschil tussen zelfstandige en werknemer in juridische zin
- Gevolgen voor organisaties en zzp-ers
- Relevantie:
 - Veel evenementen werken met freelancers.
 - Organisatoren moeten bewust zijn van risico's rond schijnzelfstandigheid.

Aanbevelingen:

Zorg voor:

- Duidelijke taakomschrijvingen en overeenkomsten
- Goede administratie van afspraken
- Regelmatige afstemming met ingehuurd krachten

Interactie met deelnemers:

Deelnemers deelden ervaringen en stelden vragen over:

- Juridische verantwoordelijkheid
- Praktische invulling en mogelijke uitzonderingen criteria Wet DBA
- Onderscheid tussen arbeidsovereenkomst en opdrachtovereenkomst